

Ἡ Ἱστορία τῆς Ἁγίας Ζώνης (Σύγγελης Κωνσταντῖνος)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ἱστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Ορθόδοξη πίστη

Στις 31 Αύγουστου θα ἐορτάσουμε καὶ φέτος τὴν Κατάθεση τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου. Ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸ ἱερὸ κειμήλιο ποὺ σχετίζεται μὲ τὸν ἐπίγειο βίον τῆς Θεοτόκου καὶ διασώζεται μέχρι σήμερα στὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου στὸ Ἅγιο Ὅρος, στὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας. Ἡ ἴδια ἡ Θεοτόκος τὴν ὕφανε ἀπὸ τρίχες καμήλας.

Οι πληροφορίες για τὸν ἐπίγειο βίῳ τῆς Θεοτόκου εἶναι λιγοστὲς καὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ ἀπὸ τὴν παράδοση ποὺ διασώθηκε ἀπὸ τοὺς ἀποστολικοὺς ἀκόμη χρόνους.

Ἡ Θεοτόκος μέχρι τὴν Κοίμησή της παρέμεινε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦταν μέλος τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Τὴ φροντίδα της εἶχε ἀναλάβει ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς τοῦ Κυρίου, ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Οἱ τελευταῖες στιγμὲς τῆς ἐπίγειας ζωῆς της εἶναι θαυμαστὲς καὶ συγκινητικὲς. Κοντὰ της βρέθηκαν οἱ Ἀπόστολοι οἱ ὁποῖοι ἔφτασαν ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης στὰ Ἱεροσόλυμα μὲ τρόπο θαυμαστό, «ἐπὶ νεφελῶν».

Καὶ τότε, ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἐμφανίστηκε θριαμβευτικὰ «ἐπὶ νεφελῶν», μὲ τὴ συνοδεία πλήθους ἀγγέλων. Ἡ Θεοτόκος προσευχήθηκε στὸν Υἱό της, παρηγόρησε τοὺς Ἀποστόλους καὶ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ εἶναι πάντα κοντὰ στὴν Ἐκκλησία γιὰ νὰ

μεσιτεύει στὸν Υἱό της καὶ παρέδωσε τὴν πανάμωμη ψυχὴ της στὸν Κύριο.

Οἱ Ἀπόστολοι ἐναπόθεσαν τὴν Ἁγία Σορὸ τῆς Θεοτόκου σὲ «καινὸν μνημεῖον» στὴ Γεθσημανή. Ἐκεῖ ἡ Ἁγία Ἑλένη ἀργότερα ἔκτισε τὸ ναὸ τῆς Κοιμήσεως. Τρεῖς μέρες μετὰ τὴν κοίμηση κατέβηκε ὁ Κύριος μὲ τὴ συνοδεία τῶν Ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ πλήθους ἀγγέλων.

Ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ μὲ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου παρέλαβε τὴν Ἁγία Σορὸ τῆς Θεοτόκου καὶ ὅλοι μαζί ἀνῆλθαν στοὺς οὐρανοὺς. Ἡ θαυμαστὴ Μετάσταση τῆς Θεομήτορος εἶχε συντελεστεῖ. Τὸ ἱερὸ Σῶμα της ἐνώθηκε πάλι μὲ τὴν ἀγνὴ ψυχὴ της.

Ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς ἦταν ὁ μόνος ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους ποὺ εἶδε τὴ θαυμαστὴ Μετάσταση τῆς Θεοτόκου. Δὲν εἶχε μπορέσει νὰ παρευρεθεῖ στὴν κηδεῖα της εὐρισκόμενος στὶς Ἰνδίες. Ἐκεῖ, μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, καὶ ἐνῶ τελοῦσε τὴ Θεία Λειτουργία, βρέθηκε στὴ Γεθσημανή μὲ θαυμαστὸ τρόπο καὶ εἶδε ὅλα ὅσα συνέβησαν.

Τότε παρακάλεσε τὴν Παναγία νὰ τοῦ δώσει γιὰ εὐλογία τὴ Ζώνη της. Καὶ ἐκεῖνη, καθὼς ἀνέβαινε στοὺς οὐρανοὺς, τοῦ ἔριξε τὸ ἱερὸ κειμήλιο «πρὸς δόξαν ἀκήρατον, ἀνερχομένη Ἁγνή, χειρὶ σου δεδώρησαι τῷ ἀποστόλῳ Θωμᾶ τὴν πάνσεπτον Ζώνην σου» ψάλλουμε στὸ ἀπολυτίκιο τῆς ἑορτῆς τῆς Καταθέσεως τῆς Τιμίας Ζώνης.

Ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς στὴ συνέχεια πληροφόρησε καὶ τοὺς ὑπόλοιπους Ἀποστόλους γιὰ τὰ θαυμαστὰ αὐτὰ γεγονότα καὶ τοὺς ἔδειξε τὴν Ἁγία Ζώνη τῆς Παναγίας.

Ἐκεῖνοι δοξολόγησαν τὸν Θεὸ καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς εὐλογήσει, καθὼς ἦταν ὁ μόνος ποὺ ἀξιώθηκε νὰ δεῖ τὴν ἑνδοξη Μετάσταση τῆς Θεοτόκου.

Τὴ διαφύλαξη τῆς Ἁγίας Ζώνης ἀνέλαβαν δύο φτωχὲς καὶ εὐσεβεῖς γυναῖκες στὰ Ἱεροσόλυμα, οἱ ὁποῖες φρόντιζαν τὴν Θεοτόκο. Παρέλαβαν μὲ εὐλάβεια τὸ ἱερὸ κειμήλιο καὶ ἀπὸ τότε τὸ ἔργο τῆς διαφύλαξής του συνέχιζε ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ μίᾶ εὐλαβὴς παρθένος καταγομένη ἀπὸ τὴν οἰκογένεια αὐτή.

Ἡ ἀνακομιδὴ τῆς Τιμίας Ζώνης καὶ ἡ μεταφορὰ τῆς στὴν Κωνσταντινούπολη ἔγινε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιο (395-408). Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου στὴ Βασιλεύουσα ἦταν λαμπρότατη. Ὁ αὐτοκράτορας κατέθεσε τὴν Τιμία Ζώνη τῆς Θεοτόκου σὲ λειψανοθήκη πὺρ ὀνόμασε «ἀγίαν σορόν». Ἡ κατάθεση ἔγινε στὶς 31 Αὐγούστου, τελευταία μέρα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους. Στὴν πόλη τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, τῆς ὁποίας Ὑπέρμαχος Στρατηγὸς καὶ Προστάτις ἦταν ἡ Θεοτόκος, θὰ φυλασσόταν πλέον ἡ Ἁγία Ζώνη τῆς Θεομήτορος.

Ἡ κόρη τοῦ Ἀρκადίου, ἡ αὐτοκράτειρα Πουλχερία, ἀνήγειρε λαμπρὸ ναὸ πρὸς τιμὴ τῆς Παναγίας, τὸν περίφημο ναὸ τῆς Θεοτόκου τῶν Χαλκοπρατείων. (Χαλκοπράτεια ὀνομαζόταν ἡ συνοικία ὅπου κτίστηκε ὁ ναὸς τὸ ὄνομά της ἡ συνοικία τὸ ἔλαβε ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἐκεῖ πρὶν κατασκευάζονταν καὶ πωλοῦνταν χάλκινα ἀντικείμενα).

Στὸ ναὸ αὐτὸ ἡ αὐτοκράτειρα κατέθεσε τὴν Ἁγία Ζώνη τῆς Παναγίας. Ἡ ἴδια μάλιστα ἡ Πουλχερία κέντησε μὲ χρυσὴ κλωστή τὴν Τιμία Ζώνη διακοσμῶντας τὴν. Ἡ χρυσὴ αὐτὴ κλωστή εἶναι εὐδιάκριτη καὶ σήμερα στὸ τμήμα πὺρ φυλάσσεται στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου.

Ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστῖνος Β΄ καὶ ἡ σύζυγός του Σοφία ἀνακαίνισαν τὸν ἱερὸ ναὸ τῶν Χαλκοπρατείων καὶ ἀνήγειραν ἐκεῖ καὶ τὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Σοροῦ. Ἐκεῖ, μέσα σὲ λειψανοθήκη καὶ πάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα, φυλασσόταν ἡ Τιμία Ζώνη τῆς Θεοτόκου.

Πλῆθος πιστῶν συνέρρεαν γιὰ νὰ τὴν προσκυνήσουν μὲ εὐλάβεια ζητώντας ἀπὸ τὴν Παναγία νὰ μεσιτεύσει μὲ τὶς πρεσβεῖες της στὸν Κύριο. Πλῆθος θαυμάτων ἐπιτέλεσε ἡ Τιμία Ζώνη. Ἄνθρωποι δυστυχισμένοι καὶ πονεμένοι βρῆκαν λύτρωση μὲ τὴ θαυματουργὴ δύναμη τοῦ ἀγίου λειψάνου.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὑμνήθηκε ἀπὸ φημισμένους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς. Μὲ τὴ χάρι τῆς Παναγίας καθαγιάζει τοὺς πιστοὺς πὺρ προσέρχονται εὐλαβικὰ γιὰ νὰ τὸ προσκυνήσουν τοὺς ἀνυψώνει ἀπὸ τὴ φθορὰ, τοὺς ἀπαλλάσσει ἀπὸ ἀσθένειες καὶ θλίψεις.

Στὴ συνέχεια ἡ Ἁγία Ζώνη τεμαχίστηκε καὶ τεμάχιά της μεταφέρθηκαν σὲ διάφορους ναοὺς τῆς Κωνσταντινούπολης. Μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Πόλης ἀπὸ τοὺς Σταυροφόρους τὸ 1204, κάποια τεμάχια ἀρπάχτηκαν ἀπὸ τοὺς βάρβαρους καὶ ἀπολίτιστους κατακτητὲς καὶ μεταφέρθηκαν στὴ Δύση.

Ἐνα μέρος ὅμως διασώθηκε καὶ παρέμεινε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Πόλης ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Η΄ Παλαιολόγο. Φυλασσόταν στὸν ἱερὸ

ναὸ τῆς Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν. Ἡ τελευταία ἀναφορὰ γιὰ τὸ ἅγιο λείψανο εἶναι ἐνὸς ἀνώνυμου Ρώσου προσκυνητῆ στὴν Κωνσταντινούπολη μεταξύ τοῦ 1424 καὶ 1453.

Μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὸ 1453, εἶναι ἄγνωστο τί ἀπέγινε τὸ ὑπόλοιπο μέρος τῆς Ἁγίας Ζώνης στὴ συνέχεια. Ἔτσι τὸ μοναδικὸ σωζόμενο τμῆμα εἶναι αὐτὸ ποὺ φυλάσσεται στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου καθὼς μὲ ἐξαιρετικὰ περιπετειώδη τρόπο ἔφτασε ἐκεῖ.

Ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος εἶχε κατασκευάσει ἕναν χρυσὸ σταυρὸ γιὰ νὰ τὸν προστατεύει στὶς ἐκστρατεῖες. Στὴ μέση του σταυροῦ εἶχε τοποθετηθεῖ τεμάχιο Τιμίου Ξύλου. Ὁ σταυρὸς ἔφερε ἐπίσης θῆκες μὲ ἅγια λείψανα Μαρτύρων, καὶ ἕνα τεμάχιο τῆς Τιμίας Ζώνης. Ὅλοι οἱ βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ἔπαιρναν αὐτὸν τὸν σταυρὸ στὶς ἐκστρατεῖες. Τὸ ἴδιο ἔπραξε καὶ ὁ αὐτοκράτορας Ἰσαάκιος Β΄ Ἄγγελος (1185-1195) σὲ μιὰ ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ ἡγεμόνα τῶν Βουλγάρων Ἀσάν. Νικήθηκε ὅμως καὶ μέσα στὸν πανικὸ ἕνας ἱερέας τὸν πέταξε στὸ ποτάμι γιὰ νὰ μὴν τὸν βεβηλώσουν οἱ ἐχθροί. Μετὰ ἀπὸ μερικὲς μέρες ὅμως οἱ Βούλγαροι τὸν βρήκαν καὶ ἔτσι πέρασε στὰ χέρια τοῦ Ἀσάν.

Οἱ Βούλγαροι ἡγεμόνες μιμούμενοι τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορες ἔπαιρναν μαζί τους στὶς ἐκστρατεῖες τὸν σταυρὸ. Σὲ μία μάχη ὅμως ἐναντίον τῶν Σέρβων ὁ βουλγαρικὸς στρατὸς νικήθηκε ἀπὸ τὸν Σέρβο ἡγεμόνα Λάζαρο (1371-1389). Ὁ Λάζαρος ἀργότερα δῶρισε τὸ σταυρὸ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου μαζί μὲ τὸ τεμάχιο τῆς Τιμίας Ζώνης.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διασώζουν καὶ μία παράδοση σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ Τιμία Ζώνη τῆς Θεοτόκου ἀφιερώθηκε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννη ΣΤ΄ Καντακουζηνὸ (1341-1354), ὁ ὁποῖος στὴ συνέχεια παραιτήθηκε ἀπὸ τὸ ἀξίωμα, ἐκάρη μοναχὸς μὲ τὸ ὄνομα Ἰωάσαφ καὶ μόνασε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου.

Τὰ θαύματα ποὺ πραγματοποίησε καὶ πραγματοποιεῖ ἡ Τιμία Ζώνη εἶναι πολλά. Βοηθᾷ εἰδικὰ τὶς στεῖρες γυναῖκες νὰ ἀποκτήσουν παιδί. Ἄν ζητήσουν μὲ εὐλάβεια τὴ βοήθεια τῆς Παναγίας, τοὺς δίδεται τεμάχιο κορδέλας ποὺ ἔχει εὐλογηθεῖ στὴν λειψανοθήκη τῆς Ἁγίας Ζώνης καὶ προσευχόμενες μὲ πίστη, καθίστανται ἔγκυες.

Πηγή: agiazoni.gr